

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
DLA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO I**

Temat 1. **Ludowość jako element romantycznego światopoglądu. Omów problem na podstawie fragmentów *Świtezianki* Adama Mickiewicza (zwróć uwagę na bohaterów ballady, jej nastrój oraz zawarty w niej obraz natury) oraz innych utworów poety.**

I ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 30 punktów)
punktacja

Świtezianka

Bohaterowie:

1. stypizowani,	2
2. fantastyczni,	2
3. wątek miłosny,	2
4. motyw zdrady, krzywoprzysięstwa (wina),	2
5. konieczność kary dla niewiernego kochanka.	2

Nastrój:

6. tajemniczość,	2
7. groza.	2

Natura:

8. groźna (dzika),	2
9. karząca,	2
10. pełna irracjonalnych, nadprzyrodzonych zjawisk.	2

Inne utwory Mickiewicza:

11. ludowi bohaterowie (np. <i>Romantyczność</i> , <i>Rybka</i> , II część <i>Dziadów</i>),	2
12. obecność wątków miłosnych, zwrócenie uwagi na świat uczuć bohaterów (np. <i>Romantyczność</i> , <i>Lilie</i> , <i>Rybka</i> , II i IV cz. <i>Dziadów</i>),	2
13. ludowy kodeks moralny (np. <i>Lilie</i> , <i>Świtez</i> , <i>Rybka</i> , <i>To lubię</i> , II cz. <i>Dziadów</i>),	2
14. motywy zaczerpnięte z ludowej obrzędowości (np. obrzęd dziadów),	2
15. motywy zaczerpnięte z wierzeń ludowych (duchy, zjawy, upiory, np. <i>Lilie</i> , <i>Dziady</i>),	2
16. kreacja natury jako współuczestniczki wydarzeń (np. <i>Lilie</i> , <i>Świtez</i> , <i>Rybka</i> , <i>To lubię</i>),	2
17. stała ingerencja sił nadprzyrodzonych w świat ziemski (np. <i>Lilie</i> , <i>Świtez</i> , <i>Rybka</i> , <i>To lubię</i> , <i>Dziady</i>).	2

Wniosek:

18. np. ludowość w twórczości Mickiewicza jako jedno ze źródeł romantycznego irracjonalizmu i romantycznej fantastyki,	2
19. za pogłębienie wniosku.	2

II KOMPOZYCJA (5 punktów)

- podporządkowana zamysłowi interpretacyjnemu, funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym, 5
- uporządkowana według przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części, 3
- wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna. 1

III STYL (5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 5
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny, wystarczająca leksyka, 3
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1

IV JĘZYK (26 punktów)

- poprawna, urozmaicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia, rzadko pojawiające się błędy interpunkcyjne, 26
- poprawna, urozmaicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja, sporadycznie pojawiające się błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 20
- w większości poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja, nieliczne usterki leksykalne oraz nieliczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 14
- wypowiedź komunikatywna, mimo że schematyczna składnia, stosunkowo nieliczne błędy fleksyjne, leksykalne i frazeologiczne oraz błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 8
- schematyczna składnia; liczne błędy składniowe, fleksyjne, leksykalne i frazeologiczne oraz ortograficzne i interpunkcyjne (przy zachowaniu komunikatywności wypowiedzi). 2

V SZCZEGÓLNE WALORY PRACY (4 punkty) 0–4

Temat 2: Jak bohaterowie *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego rozumieją pojęcie sumienia? Punktem wyjścia swych rozważań uczyni wnioski z interpretacji poniższego fragmentu powieści.

I ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 30 punktów)
punktacja

Fragment

Student:

1. rozum („prosty rachunek” strat i zysków) jako punkt odniesienia dla sumienia,	2
2. wyższość dobra powszechnego na dobrem jednostki,	2
3. odrzucenie założenia, że ludzie są równi,	2
4. odrzucenie założenia, że prawo człowieka do życia jest nienaruszalne.	2

Oficer:

5. prawa naturalne („przyroda”) jako punkt odniesienia dla sumienia,	2
6. czyn jako weryfikacja założeń teoretycznych.	2
7. Wniosek: dwie różne koncepcje sumienia – relatywistyczna i oparta na przekonaniu o stałości zasad moralnych.	2

Całość powieści

Bohaterowie reprezentujący relatywistyczną koncepcję sumienia

Raskolnikow:

8. zbrodni jako wyraz buntu racjonalisty przeciwko złu świata,	2
9. rozbieżność między altruistyczną motywacją Raskolnikowa (abstrakcyjną ideą) a skutkami jego zbrodni (życiem),	2
10. zbrodni jako eksperyment, który ma potwierdzić wyższość bohatera,	2
11. destrukcyjny wpływ zbrodni na psychikę bohatera,	2
12. szansa duchowego zmartwychwstania dopiero po odrzuceniu uroszczeń rozumu,	2
13. co najmniej jeden przykład innych postaci (np. Swidrygajłow, Łużyn).	2

Bohaterowie reprezentujący nierelatywistyczną koncepcję sumienia

Sonia:

14. prawdy wiary (serca) jako punkt odniesienia dla sumienia,	2
15. zgoda na cierpienie,	2
16. pokora,	2
17. co najmniej jeden przykład innych postaci (np. Dunia, Razumichin).	2

Wniosek:

18. kompromitacja relatywistycznej koncepcji sumienia,	2
19. za pogłębienie wniosku.	2

II KOMPOZYCJA (5 punktów)

- podporządkowana zamysłowi interpretacyjnemu, funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym, 5
- uporządkowana według przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części, 3
- wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna. 1

III STYL (5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 5
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny, wystarczająca leksyka, 3
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1

IV JĘZYK (26 punktów)

- poprawna, urozmaicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia, rzadko pojawiające się błędy interpunkcyjne, 26
- poprawna, urozmaicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja, sporadycznie pojawiające się błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 20
- w większości poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja, nieliczne usterki leksykalne oraz nieliczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 14
- wypowiedź komunikatywna, mimo że schematyczna składnia, stosunkowo nieliczne błędy fleksyjne, leksykalne i frazeologiczne oraz błędy ortograficzne i interpunkcyjne, 8
- schematyczna składnia; liczne błędy składniowe, fleksyjne, leksykalne i frazeologiczne oraz ortograficzne i interpunkcyjne (przy zachowaniu komunikatywności wypowiedzi). 2

VSZCZEGÓLNE WALORY PRACY (4 punkty) 0–4

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
DLA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO II**

Nr zadania	Odpowiedź	Maks. liczba punktów	Punkty częściowe
1	d)	1	0
2	Nie. Liebert pisze, że Polska nie należy ani do wschodniego, ani do zachodniego obszaru cywilizacyjnego, Miłosz zaś twierdzi, że jest ona krajem kultury zachodniej.	1	0
3	przykładem twórczości Jana Kochanowskiego	1	0
4	powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, założenie dynastii Jagiellonów, chrzest Litwy, konflikt katolicyzmu i prawosławia w obrębie jednego państwa, ekspansja katolicyzmu na wschód, polszczenie się klas wyższych, narastanie animozji polsko-rosyjskich, powstanie Kościoła Greckokatolickiego na Ukrainie	5	1, 2, 3, 4 (po 1 p. za każdy poprawnie wskazany skutek)
5	b)	1	0
6	Podkreśla ostrość (lub anachroniczność) podziałów społecznych w Polsce.	1	0
7	1 p. – za zauważenie, że „Solidarność” była ruchem w obronie wolności i demokracji, 1 p. – za zauważenie, że są to wartości związane z kulturą szlachecką, 1 p. – za zauważenie, że dominacja tej kultury w Polsce wynika z rolniczego charakteru kraju (braku alternatywnych, np. mieszczańskich, wzorców zachowań)	3	1, 2
8	w XIX w. Europa Zachodnia i Ameryka swój potencjał wykorzystywały, aby się rozwijać, Polska – aby walczyć z zaborcami	1	0
9	ironia, niechęć do patosu, odwrócenie się od przeszłości	3	1, 2 (po 1 p. za każdy poprawnie wskazany element)
10	np.: bogaci – biedni, wyrafinowanie – prymitywizm kultura wysoka – kultura niska, patriotyczna egzaltacja – autoironia, żywotność – apatia, błyskotliwość – bełkot, religijna i polityczna tolerancja – nacjonalizm	3	1, 2 (po 1p. za każdą poprawnie wskazaną parę przeciwieństw)

Próbnny egzamin maturalny z języka polskiego
Poziom podstawowy

11	W historii Polski przejawiają się prawdy ponadczasowe, ważne także dla innych narodów.	1	0
12	położenie geograficzne (między Wschodem i Zachodem), religia (rzymski katolicyzm), łacina (jej wpływ na język narodowy), ukształtowanie terenu (brak naturalnych granic), typ gospodarki (rolniczy charakter kraju)	3	1, 2 (po 1 p. za każdy poprawnie wskazany czynnik)
13	a)	1	0
14	anegdota, cytaty, prosty, żywy język, aluzje do miejsca, w którym wykład się odbywa, przywołanie legendy, aluzje do współczesnych wydarzeń politycznych w Europie, przywołanie znanego amerykańskiego filmu, odwołanie się do punktu widzenia cudzoziemców, porównywanie Polski z innymi krajami, przywołanie podstawowych (oczywistych dla Polaka) informacji z historii Polski	5	1, 2, 3, 4 (po 1 p. za każdy poprawnie wskazany element)